

Mereala planeeringu alusuuring: sotsiaalsete ja kultuuriliste objektide kaardistus

Metodoloogiline ülevaade

Töö nr 2686/16

Tartu 2016-17

Pille Metspalu

Juhtiv planeerimisspetsialist

Ann Ideon

Juhtiv planeerimisspetsialist

1. SISSEJUHATUS

„Mereala planeeringu alusuuring: sotsiaalsete ja kultuuriliste objektide kaardistus“ on Rahandusministeeriumi planeeringute osakonna poolt tellitud eeltöö Eesti mereala planeeringu koostamiseks. Alusuuringu läbiviimiseks sõlmis Rahandusministeerium lepingu OÜ-ga Hendrikson&Ko.

Kaardistuse läbiviimine toimus 2016. novembrist 2017.a veebruarini. Antud kaardistuse jaoks oluliste objektitüüpide väljaselgitamine ja andmepäringute teostamine toimus Hendrikson&Ko ning Rahandusministeeriumi töögrupi koostöös, andmetöötlaste ja vajaliku täiendava kaardistuse viis läbi Hendrikson&Ko.

Kaardistuse tulemuseks on Esri Shape kaardikihid ja selle juurde kuuluv andmete koondtabel.

2. KAARDISTATAV ALA

Sotsiaalselt ja kultuuriliselt oluliste objektide kaardistamise alaks on rannikumeri ja ranna-ala kuni ca 500 m sisemaale. Teatud kohtades (nt kuurordid), kus merega on funktsionaalselt seotud laiem asustuse ala, on kaardistatud ka objekte kaugemal kui 500 m rannast.

3. KAARDISTUSE ANDMED

Andmete allikad ja andmekogumise meetodid

Alusuuringu andme kogumisel on kasutatud võimaluse korral olemasolevaid andmebaase ja kaardikihte, vajadusel on tehtud täiendavad päringud, kaardistused ja andmeotsingud. Andmekogu andmed pärinevad järgnevatest allikatest:

- Eelnevalt koostatud planeeringud:
 - Maakonnaplaneeringud
 - Maakondade teemaplaneeringud „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingused“
 - Pärnu ja Hiiu merealade teemaplaneeringud
 - Teemaplaneering „Kõrghoonete paiknemine Tallinnas“
 - Mereäärsete valdade ja linnade üldplaneeringud
- Ametkondade andmebaasid ja registrid (nt Muinsuskaitseamet, RMK, ETAK)
- Täiendavalt läbiviidud andmepäringud ja kaardistused (nt omavalitsuste seas läbiviidud kaardistus, erialaliitude seas läbiviidud kaardistused).
- Päringud ettevõtetele, sihtasutustele jt osapooltele (nt EAS, VisitEstonia, Piletilevi jt)
- interneti ja Google kaardil põhinevad otsingud (nt. uurimisjaamad, laevaehituskohad jms).

Teatud objektide puhul oli pisteliselt võimalik välja tuua ka objektide kasutajate arvu: nt omavalitsuste kaardistuse raames randade, kogukonnamajade ja külaplatside puhul. Täiendavat küllastajate infot oli kohati võimalik saada ka festivalide, RMK objektide jt kohta. Küllastajate info kättesaadavus oli vastava statistika puudumise ja/või kasutusõiguse puudumise tõttu keeruline.

Andmete täpsus

Kuna kaardistuse andmed on koondatud kokku erinevatest andmeallikatest, sh eelnevatest registritest ning kaardistustest, on objektide asukoha täpsus (x ja y koordinaadi järgi)

andmebaasis tõenäoliselt varieeruv. Mitme andmeallika puhul on eelistatud allikat, mille asukohatäpsus on suurem.

4. KAARDISTATUD OBJEKTID

Antud kaardistuse raames ei ole käsitletud kõiki objekte, mis asuvad meres ja rannast kuni 500 m sisemaa suunas (nt kõik koolid, lasteaiad jms). Kaardistatud on vaid neid objekte, alasid ja sündmusi, millel on eeldatavalt seos merega ning millega arvestamine on eeldatavalt oluline üleriigilise mereala planeeringu koostamise seisukohast lähtuvalt¹.

Andmete koondtabelis on toodud järgmised objektitüübid:

1. Väärtuslik maastik
2. Miljööväärtuslik ala
3. Ilus vaatekoht (vaade maalt merele)
4. Pankrannik (vaade merelt maale)
5. Linnasiluett
6. Promenaad
7. Tallinna vaatesektor
8. Muuseum/galerii
9. Kogukonnamaja
10. Külaplats
11. Kuurort
12. Kodumajutus/külaliskorter, -maja
13. Majutusasutus
14. Puhkemajutus
15. Söögi-/joogikoht
16. Spaa
17. Rand
18. Surfiala (mereala)
19. Surfikoht
20. Surfiklubi/purjelauakool
21. Regatikoht
22. Sukeldutav vrakk
23. Puhkekoht
24. Linnuvaatlustorn
25. Harrastuspüük
26. Laevaehituskoht
27. Merekool
28. Festival
29. Kontserdipaik
30. Üritus
31. Uurimisjaam
32. Kalakasvatus
33. Merepäästekomando
34. Vabatahtlik merepääste üksus
35. Jäättee pealesõit
36. Sadam
37. Märgutuli²

¹ Kuna tegemist on üleriigilise mereala planeeringu eeltööga, siis võib planeeringu koostamise käigus sotsiaalsete ja kultuuriliste objektide, alade ja ürituste nimekiri veel täiendavalt täpsustuda

² Veeteedeamet allikas ei ole eristatavad märgutuled nähtavusulatuse järgi (nt tulepaagid, majakad jms valgustusega märgid).

5. ANDMETE ESITAMINE

Kaardistatud andmed on esitatud Esri Shape kaardikihtidena. Kaardikihte täiendab andmete koondtabel, mis sisaldab iga objekti kohta järgnevat informatsiooni (nn meta-andmeid):

- **Nimetus** – objekti nimi (võimalusel asukoha nime järgi)
- **Tüüp** – objekti tüüp vastaval eelmisel lehel toodud objektitüübi nimekirjale
- **Objekti liik** – kaardiandmestikus kas punkti, joone või polügooni (alana) esitatav objekt
- **KOV** – objekti asukoha omavalitsus 2017. märtsi (ühinemise eelse) seisuga
- **Maakond** – objekti asukoha maakond või maakonnad 2017. märtsi seisuga
- **Asukoht** – asukoht rannikul või meres
- **X** – objekti x-koordinaat
- **Y** – objekti y-koordinaat
- **Olulisus** – objekti olulisus, vastavalt kas üleriigilise, regionaalse või kohaliku tähtsusega objekt. Olulisus on määratud uuringu töögrupi kokkuleppena ning üksikute objektide olulisuse määramine võib edasise protsessi käigus täpsustuda
- **Selgitus** – *täitmata, kuna asjakohane informatsioon puudub*
- **Huvigrupid** – võimalusel on täpsustatud objekti kasutamisest huvitatud grupe
- **Kasutus** – võimalusel on täpsustatud erinevaid kasutusotstarbeid
- **Ajalisus** – võimalusel on täpsustatud sesoonsust
- **Kasutajaid** – võimalusel on täpsustatud kasutajate arvu (arv on hinnanguline)
- **Allikas** – andmete päritolu

6. JUURDEKUULUVAD KAARDIFAILID

ANDME- JA

1. Esri Shape kaardikihid
2. Excel andmete koondtabel